

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхонгор аймгийн Богд сумын ХХС-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: БНА-2024/159/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Баянхонгор хот

2024 оны 02 дугаар сарын

23-ний өдөр

Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын

Дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат

Утас: 70442584 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn

Ахлах аудитор М.Алтантуяа

Утас: 70442424 Цахим хаяг: altantuyam@audit.gov.mn

Аудитор Д.Цэдэвцэвээн

Утас: 89204984 Цахим хаяг: Tsedevtseveend@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Нэг: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

1.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

1.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэ	Эцсийн үлдэгдэ
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	210,555,173.14	212,901,943.14
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	26,242,079.14	100,497,678.14
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	26,242,079.14	100,497,678.14
31210	Төгрөг	26,242,079.14	100,497,678.14
31211	Төрийн сангийн харилцах	26,242,079.14	100,497,678.14
33	АВЛАГА	184,313,094.00	112,404,265.00
33600	Зээлийн авлага	184,313,094.00	112,404,265.00
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	184,313,094.00	112,404,265.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	184,313,094.00	112,404,265.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	210,555,173.14	212,901,943.14
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	210,555,173.14	212,901,943.14
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	210,555,173.14	212,901,943.14
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	210,555,173.14	212,901,943.14
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	202,308,767.14	210,555,173.14
51220	Тайлант үеийн үр дүн	8,246,406.00	2,346,770.00
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	210,555,173.14	212,901,943.14

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	9,646,956.00	3,852,770.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	9,646,956.00	3,852,770.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	9,646,956.00	3,852,770.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	9,646,956.00	3,852,770.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	9,646,956.00	3,852,770.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,400,550.00	1,506,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,400,550.00	1,506,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,400,550.00	1,506,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	882,550.00	350,000.00
210401	Бичиг хэрэг	615,000.00	350,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	118,000.00	1,156,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	0.00	1,056,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	118,000.00	100,000.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	8,246,406.00	2,346,770.00
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	8,246,406.00	2,346,770.00

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	46,664,781.00	75,761,599.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	46,664,781.00	75,761,599.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	46,664,781.00	75,761,599.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	46,664,781.00	75,761,599.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	46,664,781.00	75,761,599.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	121,000,650.00	1,506,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	121,000,650.00	1,506,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	121,000,650.00	1,506,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	0.00	1,506,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	0.00	1,506,000.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	-74,335,869.00	74,255,599.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-74,335,869.00	74,255,599.00
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	100,577,948.14	26,242,079.14
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	26,242,079.14	100,497,678.14

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	0.00	0.00	202,308,767.14	202,308,767.14
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	0.00	0.00	202,308,767.14	202,308,767.14
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
7	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	8,246,406.00	8,246,406.00
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	0.00	0.00	210,555,173.14	210,555,173.14
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	0.00	0.00	210,555,173.14	210,555,173.14
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	0.00	0.00	210,555,173.14	210,555,173.14
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
18	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	2,346,770.00	2,346,770.00
20	2023 оны 6-р сарын 30-наарх үлдэгдэл	0.00	0.00	212,901,943.14	212,901,943.14

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	ЗГСУМС гүйцэтгэл	Гүйцэтгэл зөрүү
II	НИИТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	76,613,500.00	1,506,000.00	1,506,000.00	0.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	76,613,500.00	1,506,000.00	1,506,000.00	0.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	76,613,500.00	1,506,000.00	1,506,000.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,613,500.00	1,506,000.00	1,506,000.00	-1,506,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,613,500.00	1,506,000.00	1,506,000.00	-1,506,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	74,000,000.00	0.00	0.00	1,506,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	74,000,000.00	0.00	0.00	1,506,000.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	76,613,500.00	75,761,599.00	75,761,599.00	0.00
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	76,613,500.00	75,761,599.00	75,761,599.00	0.00
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	51,134,700.00	75,761,599.00	75,761,599.00	0.00
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	25,478,800.00	0.00	0.00	0.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан (төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИИТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	0.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	0.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	0.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	0.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	0.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	0.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	0.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	0.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.00

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 23,895.4 мянган төгрөгийн 4 алдаа илэрснээс аудитын явцад залруулав. Үүнд:

1. Богд сумын ХХС-ийн 2023 оны 03 дугаар улирлын санхүүгийн тайлангийн үр дүнгийн тайланд зээлдэгч нараас төлсөн зээлийн хүүгийн орлого 2,923,930 төгрөгийн санхүүгийн тайланд орлогоор хүлээн зөвшөөрөхгүй шууд авлагыг бууруулж тайлагнасан. Санхүүгийн тайланд авлагыг дээрх орлогын 2,923,930 төгрөгөөр дутуу тусгасан байна.

2. Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлагын дансны нэгтгэлээр зээлдэгч нарын 2023.10.01-ны байдлаарх үлдэгдлээр тулган шалгахад Зээлийн сарын мэдээний нэгтгэлээр нийт 12 зээлдэгчтэй холбоотой 122,634,752 төгрөгийн үлдэгдэлтэй байхад санхүүгийн тайланд үлдэгдлийг 121,879,347 төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

3. Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлагын дансны нэгтгэлээр зээлдэгч нарын үлдэгдлийг 2023.10.01-ны байдлаар санхүүгийн тайлангаар байх үлдэгдлийг тулган шалгахад 5,040,604 төгрөгийн 6 иргэний зээлийг зөрүүтэй бүртгэсэн.

4. Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтийг 2020 оноос хөөн шалгаж түүвэрлэн тулгалт хийхэд аудитаар зээлдэгчийн үлдэгдэлтэй 7,322,154 төгрөгөөр 10 зээлдэгчийн зээлийг илүү, 7539815 төгрөгийн 56 зээлдэгчийг дутуу төлснөөр бичсэн ба зөрүү нь 172,661 төгрөг байна. Эдгээр зээлдэгч нар ХХС-ийн зээлийн дэлгэрэнгүй тайланд үлдэгдэлгүй гэж бүртгэсэн. Энэ нь өмнөх онуудад санхүүгийн тайланд хүүгийн орлогыг 2022 онд зөв тооцоогүй зээлийн хүүгийн орлого санхүүгийн тайланд 9,646,956 төгрөг бүртгэсэн нь зээлийн авлага 102,330,919 төгрөг байхад 3 хувиар тооцоход 3,069,628 төгрөг байгаа нь дээрх зээлийн хүүг илүү тооцож бүртгэснийг харуулж байна. Иймд дээрх зээлийн тооцооны зөрүүг дахин зээлдэгч бүртэй тооцоо хийж зээлийн дутуу төлөлтийг баталгаажуулан дутууг оруулж, бусад тооцоог залруулах зөвлөмжийг хүргүүлэв.

Аудитаар нийт 5,585.0 мянган төгрөгийн 1 зөрчил илэрснээс, зөрчлийг арилгах албан шаардлага өгч завсрын аудитаар залруулав.

3.2 Албан шаардлага

3.2.1 Богд сумын ХХС-ийн шилэн дансны мэдээллийг шалгахад орлогын 5,585,000 төгрөгийг 1 мэдээг хуулийн хугацаанд бүрэн мэдээлээгүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.5 дахь “Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ: цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр” гэснийг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Байгууллагын шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст 5,585.0 төгрөгийн орлогын 1 гүйлгээг завсрын аудитаар нэмж мэдээлэн залруулав.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл (мянган төгрөгөөр)

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Богд сумын ХХС-ийн 2023 оны 03 дугаар улирлын санхүүгийн тайлангийн үр дүнгийн тайланд зээлдэгч нараас төлсөн зээлийн хүүгийн орлого 2,923,930 төгрөгийн санхүүгийн тайланд орлогоор хүлээн зөвшөөрөхгүй шууд авлагыг бууруулж тайлагнасан. Санхүүгийн тайланд авлагыг дээрх орлогын 2,923,930 төгрөгөөр дутуу тусгасан байна.	1	2,923.9					1	2,923.9				
Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлагын дансны нэгтгэлээр зээлдэгч нарын 2023.10.01-ны байдлаарх үлдэгдлээр тулган шалгахад Зээлийн сарын мэдээний нэгтгэлээр нийт 12	1	755.4					1	755.4				

Дүн									0	0	0	0

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал (мянган төгрөгөөр)

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Богд сумын ХХС-ийн шилэн дансны мэдээллийг шалгахад орлогын 5,585,000 төгрөгийг 1 мэдээг хуулийн хугацаанд бүрэн мэдээлээгүй байна.	1	5,585.0			1	5,585.0		
Дүн	1	5,585.0			1	5,585.0	0	0

---oOo---